

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko (...) Bank S.A. w W.
o ustalenie i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka J. D. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 kwietnia 2019 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 października 2017 r., którym oddalono powództwo o ustalenie, że wskazane postanowienie umowne nie wiąże powódki jako niedozwolone postanowienie i zapłatę kwoty 38 905,37 franków szwajcarskich oraz 1 463 zł.

Sąd Najwyższy zważył:

W skardze oparto się na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., podnosząc, że wykładni Sądu Najwyższego wymaga art. 385¹ k.c. w związku z - niewłaściwym zdaniem skarżącej - uwzględnieniem okoliczności związanych z wykonaniem umowy przez sąd odwoławczy. Oczywistą zasadność skargi powódka wiąże również z naruszeniem art. 385¹ k.p.c. na skutek błędnej - w jej ocenie - wykładni tego przepisu, a także z naruszeniem art. 189 k.p.c. poprzez uznanie, że w niniejszej sprawie powódce nie przysługuje roszczenie o ustalenie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego wskazania, które przepisy mają być poddane wykładni Sądu Najwyższego. Konieczny jest również opis wątpliwości związanych z wykładnią powołanych przepisów, polegający na zarysowaniu możliwych sposobów jej dokonania, wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawieniu własnej propozycji interpretacyjnej. W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie należy również, choćby przykładowo, wskazać orzeczenia, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15; z dnia 27 listopada 2015 r., IV CSK 330/15 - nie publ.), przy czym nie chodzi tu o rozbieżności w wykładni pomiędzy sądem pierwszej i drugiej instancji, które orzekały w danej sprawie (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., IV CSK 505/13, nie publ.). Jeżeli jednak Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii wykładni powołanych przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, brak jest interesu publicznego w przyjęciu takiej skargi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II UK 515/13; z dnia 16 lipca 2013 r., II UK 142/13 - nie publ.).

Choć powódka przytoczyła fragmenty orzeczeń sądowych wskazujących - jej zdaniem - na rozbieżną wykładnię powołanego przepisu prawa, to poruszane tam problemy nie są bezpośrednio związane z faktyczną i prawną podstawą orzekania w sprawie. Nawet bowiem przesądzenie o niedozwoloności zaskarżonego

postawienia umownego nie prowadzi automatycznie do pokrzywdzenia konsumenta. O ile, w niniejszej sprawie, klauzula indeksacyjna uprawniając bank do zmiany oprocentowania kredytu miała charakter niedozwolony, o tyle nie miało takiego charakteru postanowienie o zmiennym charakterze oprocentowania kredytu udzielonego powódce.

Natomiast do skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Nie może budzić wątpliwości kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Nie wystarcza oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, nie publ.).

Skarżąca nie uczyniła zadość wymaganiom stawianym tej przyczynie kasacyjnej. Po pierwsze Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał stanowisko w sprawie wykładni pojęcia interesu prawnego z art. 189 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli powodowi przysługuje dalej idące powództwo o świadczenie, to w zasadzie nie ma on interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa. Wyjątkiem od tej zasady mogłaby być jedynie sytuacja, w której wyrok wydany w sprawie o świadczenie nie usunąłby wszelkich niepewności w zakresie skutków prawnych (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., V CSK 640/14, a w szczególności z dnia 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14 - nie publ., zgodnie z którym „kredytobiorca nie ma interesu prawnego w wytoczeniu

powództwa o ustalenie, że niedozwolone są postanowienia umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, zawartej przed wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 984) - niezawierające szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo - odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu”).

Po drugie Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że ta sama problematyka nie może przesądzać zarówno o występowaniu potrzeby dokonania wykładni przepisu prawa, jak i o oczywistej zasadności. Nie sposób bowiem przyjąć, że te same okoliczności ilustrują naruszenie przepisów prawa widoczne bez głębszego namysłu dla przeciętnego prawnika, a jednocześnie uzasadniają występowanie potrzeby rozwiązania przez Sąd Najwyższy rozbieżności interpretacyjnych niedających się usunąć za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach zaś orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

jw